

ECHO

Świdwina

W numerze:

- Z historii ziemi świdwińskiej
- Jubileusz ks. M. Czajkowskiego
- Hać w kąciku poetyckim
- Święto Lotnictwa
- Szkolne inauguracje
- Wizyty u Ambasadorów
- Uzbecki bankiet
- Jubileusz świdwińskiego liceum

GAZETA PROMOCYJNA WYDAWNICTWA ADAM MARSZAŁEK

2018, nr 227/228

ISSN 1428-2186

NAKLAD 5000 EGZ.

PREZES U AMBASADORA ŚWIĘTO LOTNICTWA

Uroczysta zbiórka pod pomnikiem.
SZKOLNE INAUGURACJE

SP1

SP2

SP3

SP4

K.S. ZS Połczyn-Zdrój

W przededniu wizyty Marszałek Publishing Group w Chinach prezes **Adam Marszałek** został przyjęty przez JE **Liu Guanguana**, ambasadora Chińskiej Republiki Ludowej w Polsce. Pan Ambasador pogratulował prezesowi dużej aktywności wydawniczej Marszałek Publishing Group na rynku chińskim, jednocześnie życząc, aby dynamiczne działania podejmowane wspólnie przez Wydawnictwo Adam Marszałek, Time Marszałek Group oraz Towarzystwo Azji i Pacyfiku przynosiły pracującym w firmie redaktorom wiele satysfakcji. Dr Adam Marszałek podziękował Jego Ekszelencji za wsparcie udzielane przez ambasadorów dla podejmowanych przez Marszałek Publishing Group działań oraz za aktywny udział chińskich dyplomatów w organizowanych dotąd edycjach Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego.

Z WIZYTĄ U AMBASADORA WOJCIECHA ZAJĄCZKOWSKIEGO

Przebywające w Chinach delegacje Towarzystwa Azji i Pacyfiku oraz Marszałek Publishing Group zostały przyjęte przez JE **Wojciecha Zajączkowskiego**, Ambasadora RP w Chińskiej Republice Ludowej. W rozmowie uczestniczyli kierownik Wydziału Politologicznego Ambasady RP **Wojciech Jakubiec** oraz towarzyszący prezesowi **Adamowi Marszałkowi: Magdalena Flisykowska-Kacprowicz**, Skarbnik Miasta Torunia, profesorowie **Miao Huashou**, **Andrzej Stelmach**, dziekan Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu i **Arkadiusz Żukowski**, prezes Polskiego

Towarzystwa Nauk Politycznych. W planach wizytujących reprezentacji było podpisanie umów z wydawcami chińskimi w celu publikacji na rynku polskim wielu tytułów chińskich z zakresu: ekonomii, polityki, historii i kultury oraz nawiązanie współpracy z nowymi partnerami. Pan Ambascador pogratulował dr. Adamowi Marszałkowi dynamicznego rozwoju kontaktów Towarzystwa Azji i Pacyfiku oraz Wydawnictwa Adam Marszałek z chińskimi wydawcami, jak również wskazał na istniejące braki z zakresu podręczników służących chińskim studentom, które dotyczą historii i współczesności Polski.

A.P.

KOREAŃSKIE ŚWIĘTO INAUGURACJA W ŚWIDWIŃSKIEJ „TRÓJCE”

Z okazji 70. rocznicy powstania Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej Ambasador tego kraju w Polsce JE **Ri Geun** wydał uroczyste przyjęcie, w którym uczestniczyli przedstawiciele życia gospodarczego, świata kultury oraz dyplomaci państw akredytowanych w Warszawie. Obecny na przyjęciu prezes Towarzystwa Azji i Pacyfiku dr **Adam Marszałek** wręczył Panu Ambascadorowi zaproszenie do udziału w VI Międzynarodowym Kongresie Azjatyckim, który odbędzie się w Toruniu w dniach 14–17 maja 2019 r., a którego tytuł przewodni brzmi The Power of Asia. State – Society – Economy.

K.S.

Wielu gości przybyło na uroczystość rozpoczęcia roku szkolnego w Szkole Podstawowej nr 3. Byli wśród nich: kierownik Wydziału Oświaty, Zdrowia, Kultury i Sportu **Bogdan Wachowiak**, Dowódca 1. Skrzydła Lotnictwa taktycznego płk dypl. inż. pil. **Ireneusz Starzyński**, ppłk **Dominik Luczak** z 21. Bazy Lotnictwa

taktycznego i była dyrektor szkoły **Stefania Olesiejuk**. Dyrektor szkoły **Izabella Starzyńska**, życząc uczniom sukcesów w rozpoczynającym się

roku szkolnym, wskazała, że będą się oni uczyli w wyremontowanej szkole. Modernizacja obiektu była możliwa dzięki sfinansowaniu jej ze środków przekazanych przez Urząd Miasta. Miłym akcentem

uroczystości było wręczenie przez kierownika Wydziału Oświaty **Bogdana Wachowiaka** dokumentów poświadczających awans nauczycieli **Dominiki Kaszuby** i **Kamila Piotrowskiego** na kolejny stopień awansu zawodowego.

K.Kupiec

ODDALI CZEŚĆ OFIAROM WOJNY AZERBEJDŹAŃSKI BANKIET NA ZAMKU KRÓLEWSKIM

W sobotę 1 września pod Pomnikiem Pamięci Poległym i Pomordowanym Żołnierzom, Ofiarom Stalinizmu i Faszyzmu mieszkańcy Świdwina i powiatu świdwińskiego uczcili 79. rocznicę wybuchu II wojny światowej. Oddali cześć ofiarom wojny.

Tradycyjna uroczystość poświęcona ofiarom najtragiczniejszego konfliktu zbrojnego w dziejach ludzkości rozpoczęła się pod zamkiem od przemarszu pocztów sztandarowych z orkiestrą dętą na czele. Następnie w kościele p.w. MBNP odprawiono mszę św. w intencji walczących i poległych w obronie ojczyzny, a potem uroczystości przenieśli się na Plac Konstytucji 3 Maja.

Tu odbyła się główna część uroczystości. Burmistrz **Jan Owsiak** w swoim przemówieniu podkreślił, jak ważna jest pamięć o niezliczonych ofiarach II wojny światowej. – Polacy poprzez swoją tragiczną historię cenią pokój nade wszystko. Jednocześnie mamy świadomość jak jest on kruchy i jak trzeba go stale pielęgnować – powiedział.

Podczas apelu poległych wspomniano nie tylko żołnierzy, którzy ponieśli śmierć na froncie, ale i cywilne ofiary wojny. Kompania honorowa wojska polskiego oddała na ich cześć salwę. Delegacje kombatanatów, samorządów, służb mundurowych, zakładów pracy, instytucji, szkół, przedszkoli i organizacji społecznych złożyły kwiaty pod pomnikiem. Na zakończenie rozbrzmiała „Rota” odegrana przez Świdwińską Orkiestrę Dętą.

G.Sz.

Z okazji 100. rocznicy uzyskania niepodległości przez Demokratyczną Republikę Azerbejdżanu Ambasador tego kraju w Polsce **JE Hasan Hasanov** wydał uroczystą kolację na Zamku Królewskim w Warszawie. Spotkanie usświetnił występ muzyczny, w trakcie którego zaprezentowano utwory jazzowe oraz ludowe.

D.K.

SIEDM TOMÓW ZHANG WEIA W POLSCE

Bardzo dobrze rozwija się współpraca Time Marszałek Group i Wydawnictwa Adam Marszałek z Anhui Literature and Art Publishing House. W ostatnim czasie TMG uzyskał prawa do wydania w Polsce serii książek znakomitego współczesnego chińskiego pisarza **Zhang Weia**. Redaktor Naczelna Anhui Literature and Art Publishing House **Duan Xiao Jing** w trakcie spotkania z prezesem **Adamem Marszałkiem** wyraziła swój wielki szacunek i uznanie dla dokonania toruńskiego wydawnictwa na rynku chińskim.

K.S.

Z AMBASADOREM I RADCĄ O NOWOŚCIACH WYDAWNICZYCH

W trakcie spotkania prezesa **Adama Marszałka** oraz redaktora **Kingi Sołowiej** z JE Ambasadorem **Liu Guangyuanem**, radcą ds. kultury **Cai Lian** i attaché ds. kultury **Zhang Ruoyuem** toruński wydawca zaprezentował najnowsze publikacje Wydawnictwa Adam Marszałek oraz Time Marszałek Group poświęcone Chinom. Szczególnym zainteresowaniem Pana Ambadora cieszył się dwutomowy podręcznik do nauki języka chińskiego *Panorama chińskiej kultury: podręcznik do nauki języka chińskiego dla średniozaawansowanych*. Ambador Liu wraz z radcą Cai pogratulowali prezesowi dużej aktywności na chińskim rynku wydawniczym oraz licznych nagród, jakie Wydawnictwo otrzymało od chińskich partnerów.

P.J.

DYREKTOR MILEWSKI NA KONGRESIE ŚWIĘTO UZBEKISTANU

Na jednym z przyjęć dyplomatycznych sekretarz VI Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego **Kinga Sołowiej** wręczyła dyrektorowi Departamentu Azji i Pacyfiku Ministerstwa Spraw Zagranicznych **Pawłowi Milewskiemu** zaproszenie do udziału w tym ważnym wydarzeniu naukowym, kulturalnym i politycznym. Ten wybitny dyplomata pełniący wiele ważnych funkcji w polskich placówkach zagranicznych – ostatnio jako Ambasador RP w Australii – wysoko ocenił dorobek dotychczasowych Kongresów i zadeklarował swój udział w VI Kongresie zaplanowanym na maj 2019 r.

K.S.

PROFESOR ŻUKOWSKI GOŚCIEM KONGRESU

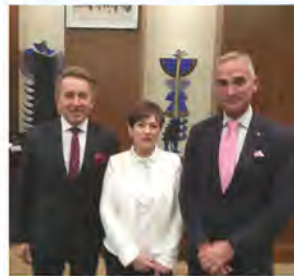

Dyrektor Rosyjskiego Ośrodka Nauki i Kultury prof. **Igor Żukowski** już po raz drugi będzie gościem VI Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego. W rozmowie z prof. **Tadeuszem Bodio**, prezes **Halina Marszałek** i Ambasadorem **Bakhromem Babaevem** podkreślił fakt swojej dobrej współpracy z Wydawnictwem Adam Marszałek, czego efektem jest wydanie w ostatnim czasie zbioru tekstów rosyjskich poetów emigracyjnych.

A.P.

Z okazji 27. rocznicy Niepodległości Uzbekistanu Charge d'affaires Republiki Uzbekistanu w Polsce **Bakhrom Babaev** z Małżonką **Yulduz Babaevą** wydali w hotelu Regent uroczyste przyjęcie. W swym przemówieniu Bakhrom Babaev wskazał na fakt bardzo dobrze rozwijających się stosunków Polski i Uzbekistanu. Wiceminister spraw zagranicznych **Bartosz Cichoński** podkreślił wielką rolę i ważną pozycję Republiki Uzbekistanu w Azji Centralnej. Gościem honorowym przyjęcia była **Svetlana Artykova**, Wicemarszałek Senatu Republiki Uzbekistanu. Wśród gości byli m.in. senator dr **Jan Maria Jackowski**, wiceprzewodniczący Komisji Kultury i Środków Przekazu, poseł **Barbara Bartuś**, przewodnicząca Delegacji Sejmu i Senatu RP do Zgromadzenia Parlamentarnego ZP

OBWE, prezes **Halina Marszałek**, wiceprezes Ptak Warsaw Expo & Ptak Fashion City **Kazimierz Ćwikła**, prezes Towarzystwa Azji i Pacyfiku dr **Adam Marszałek**, prof. **Tadeusz Bodio** oraz **Edgard Czesław Skazyński** przewodniczący Sekcji Unia Celna Izby Przemysłowo-Handlowej „Polska-Azja”.

H.M.

50 LAT SZKOŁY W ŚWIDWINIE UMOWY Z NEW WORLD PRESS

W kawiarnianej atmosferze prezes dr **Adam Marszałek** podpisał z prezesem **Li Chunkai** dwie umowy przewidujące wydanie w Polsce klasycznej poezji chińskiej oraz bardzo interesującej serii książek poświęconej chińskiej rodzinie. W spotkaniu uczestniczyli **Feng Yuemeng, Zhang Hai'ou, Magdalena Flisykowska-Kaspro-wicz**, profesorowie: **Arkadiusz Żukowski, Miao Huashou** i **Andrzej Stelmach**.

K.G.

We wrześniu bieżącego roku jubileusz 50-lecia istnienia będzie obchodziło Liceum Ogólnokształcące w Świdwinie. Przewidziany z tej okazji Zjazd Absolwentów odbędzie się w dniach 21–22 września 2018 roku. Poza spotkaniami z nauczycielami i uczniami szkoły ważną atrakcją uroczystości będzie Bal Absolwenta. Z okazji okrągłej rocznicy nakładem Wydawnictwa Adam Marszałek ukaże się publikacja *Tam, gdzie nasza młodość... 50 lat Liceum Ogólnokształcącego w Świdwinie*, której redaktorem jest **Monika Fabianiak**, wicedyrektor szkoły, a za przygotowanie graficzne i techniczne odpowiada redaktor **Ryszard Kurasz**. W publikacji znajdują się między innymi: materiały fotograficzne, wywiady z dyrektorami szkoły, wspomnienia absolwentów oraz przegląd najważniejszych wydarzeń z życia placówki na przestrzeni 50 lat.

A.P.

KSIĄŻKI DLA PEKIŃSKICH POLONISTÓW

Wydawnictwo Adam Marszałek utrzymuje dobre kontakty z chińskimi ośrodkami naukowymi, w których kształcą się poloniści. Najstarsza Katedra Polonistyki znajduje się na Pekinśkim Uniwersytecie Języków Obcych. Jej obecnym kierownikiem jest prof. **Li Yinan (Marysia)**. W czasie seminarium China–CEEC Publishing Association, zorganizowanego na tym uniwersytecie, prezes Marszałek Publishing Group dr **Adam Marszałek** w towarzystwie Skarbnika Miasta Torunia **Magdaleny Flisykowskiej-Kaspro-wicz** przekazał studentom filologii polskiej kilkadziesiąt książek, w tym popularną w Chinach serię powieści autorstwa **Zuzanny Kawy** poświęconą przygodom młodej detektyw Ani Wood.

A.P.

KONTRAKTY Z WYDAWNICTWAMI APG

W trakcie pobytu delegacji Time Marszałek Group w Pekinie i Hefei przeprowadzono wiele rozmów z wydawnictwami skupionymi w koncernie Anhui Publishing Group. W trakcie ich trwania kierujący APG prezes **Wang Min**, redaktor naczelny **Lin Qingfa** oraz dyrektor **Bao Yunjiu** wysoko ocenili działalność TMG i zadeklarowali chęć dalszej ścisłej współpracy.

Time Marszałek Group podpisał umowy o współpracy wydawniczej z Anhui Science and Technology Publishing House, Anhui People's Publishing House, Anhui Children's Publishing House, Anhui Fine Art Publishing House, Anhui Literature and Art Publishing House.

A.S.

SZKOLNE INAUGURACJE W ŚWIDWIŃSKICH SZKOŁACH

Świdwińskie szkoły i przedszkola wróciły do pracy po ponad dwumiesięcznej wakacyjnej przerwie. 3 września zainaugurowano nowy rok szkolny we wszystkich placówkach oświatowych.

W czterech szkołach podstawowych, dla których organem założycielskim jest gmina miejska Świdwin, w tym roku rozpo-

częło naukę 1433 uczniów w 90 oddziałach, do dwóch przedszkoli natomiast będzie uczęszczało 541 dzieci. Uczniom wszystkich klas redakcja Echa Świdwina życzy samych bardzo dobrych ocen, osiągnięć sportowych, zwycięstw w olimpiadach przedmiotowych oraz satysfakcji ze zdobytej wiedzy.

Dyrektor „Jedynki” **Barbara Pelka** przedstawiła organizację roku szkolnego, zapoznała nowych uczniów z tradycjami szkolnymi i życzyła sukcesów w nowym roku szkolnym. Wiceburmistrz **Urszula Cieślińska** wręczyła akta mianowania nauczycielom na wyższy stopień awansu zawodowego oraz odczytała list Burmistrza Miasta Świdwina **Jana Owsiaaka**.

Dyrektor „Dwójki” **Magdalena Bujakowska** wiele ciepłych słów skierowała do pierwszoklasistów, życząc im jak najlepszych wyników. Przypomniała jednocześnie, że początek nowego roku szkolnego to rocznica wybuchu II wojny światowej. Z tej okazji delegacja uczniów złożyła kwiaty w kąci patronki szkoły **Emilii Gierczak**. Gośćmi inauguracji byli **Przemysław Pisula**, Skarbnik Miasta Świdwin, **Mirosława Lemańczyk**, wiceprzewodnicząca Rady Miasta Świdwina oraz **Wiesława Reszczyńska**, prezes ZNP.

Burmistrz **Jan Owsiaak** uczestniczył w inauguracji nowego roku szkolnego w Szkole Podstawowej nr 4, która od nowego roku szkolnego ma nową panią dyrektora – **Dorotę Borowczak**.

Po wakacyjnej przerwie powitał uczniów dyrektor Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Połczynie Zdroju **Bogusław Ogorzałek**, życząc intensywnej nauki zakończonej sukcesami na egzaminach zewnętrznych. Przedstawiciele Starostwa Powiatowego w Świdwinie **Roman Kozubek** oraz **Tomasz Sobieraj** akcentowali wartość edukacji w życiu młodych ludzi i życzyli uczniom i nauczycielom udanego roku szkolnego.

VII ŚWIATOWA KONFERENCJA KONSULI HONOROWYCH LITWY

W Wilnie z udziałem premiera **Sauliusa Skvernelisa**, ministra spraw zagranicznych **Linasa Linkevičiausa** oraz wielu litewskich ambasadorów odbyła się VII Światowa Konferencja Konsuli Honorowych Litwy. Jednym z jej najaktywniejszych uczestników był konsul honorowy Litwy w Toruniu **Jerzy Bańkowski**.

Swój pobyt w Wilnie konsul **Jerzy Bańkowski** udokumentował pamiątkowymi fotografiami z: premierem Litwy **Sauliusem Skvernelisem**, ministrem spraw zagranicznych Litwy **Linasem Linkevičiusem** oraz byłymi ambasadorami tego kraju w Polsce **Egidijusem Meilūnasem** – obecnie ambasadorem Litwy w Irlandii oraz **Loretą Zakarevičienė** – obecnie ambasadorem Litwy w Austrii.

K.G.

PROBOSZCZ, PREZES I PROFESOR CYGANIE W POŁCZYNIĘ-ZDROJU

W czasie wizyty w Wydawnictwie Adam Marszałek proboszcz Parafii Ewangelickiej w Radomiu ksiądz **Wojciech Rudkowski** podziękował prezes **Halinie Marszałek** za publikację książek poświęconych historii Jego parafii. W spotkaniu uczestniczył autor tych publikacji prof. dr hab. **Jarosław Klaczek** z Instytutu Historii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.

A.W.

4 sierpnia w Połczynie-Zdroju po raz drugi odbyła się Biesiada Cygańsko-Słowiańska pod tytułem „Muzyka bez granic”. W amfiteatrze przy cygańsko-słowiańskiej muzyce bawili się razem wykonawcy, turyści oraz mieszkańcy miasta. Wydarzenie składało się z dwóch części: konkursowej oraz koncertowej. Pierwsza rozpoczęła się o godzinie 18.30. W jej trakcie młodzi ludzie z całego kraju wzięli udział w konkursie piosenki cygańsko-słowiańskiej. Następnie, o godzinie 19.30, odbyła się wieczorna gala. Celem Biesiady jest przede wszystkim promocja kultury i tradycji romskiej oraz ukazanie jej różnorodności. Impreza została zorganizowana przez Królewską Fundację Romów dzięki dotacji z MSWiA oraz współpracy z Urzędem Miasta Połczyn-Zdrój.

Agata Kwiatkowska

PROFESOR SZULC O BEZPIECZEŃSTWIE

W trakcie wizyty w Wydawnictwie Adam Marszałek wybitny polski uczyony prof. **Bogdan Szulc** poinformował reprezentujących Wydawnictwo redaktorów – dr. **Daniela Kawę** i **Ryszarda Kurasza** – o przygotowywanych do druku dwóch książkach poświęconych problematyce bezpieczeństwa i obronności.

A.P.

PROFESOR POLAK O OFLAGACH

Znakomity historyk prof. dr hab. **Wojciech Polak**, współredagujący z dr **Sylwią Galij-Skarbińską** książkę *Stanisław Bożywoj Rutkowski. Pamiętnik z oflagów 1939–1945*, odwiedził Wydawnictwo Adam Marszałek. Razem z **Magdaleną Łożyńską** omówił sposoby dystrybucji wspomnianej publikacji.

A.P.

O ANNIE GERMAN

Anna German. Sto wspomnień o wielkiej piosenkarce – taki tytuł będzie nosić książka, która ukaże się nakładem Wydawnictwa Adam Marszałek w pierwszym kwartale 2019 roku. Publikacja będzie się składać ze wspomnień, fragmentów prywatnych listów Anny German oraz unikatowych, pochodzących z prywatnych archiwów zdjęć. To historia polskiej i radzieckiej estrady lat 60. i 80. ubiegłego wieku, ale przede wszystkim studium narodowej tożsamości. Jej autor **Iwan Iliczew-Wolkanowski** na spotkaniu w Wydawnictwie omówił z redaktorem **Szymonem Gumienikiem** warunki współpracy, ze szczególnym uwzględnieniem tłumaczenia i dystrybucji tytułu. Książka już odniosła sukces w Rosji, teraz czas na Polskę.

Sz.G.

ŚWIDWIŃSKI PIKNIK RODZINNY

„Piknik rodzinny”, który odbył się w sobotę 1 września, był znakomitą okazją do zabawy dla młodszych i starszych mieszkańców Świdwina. Od popołudnia aż do późnych godzin nocnych podzamecze rozbrzmiewało rozrywkową muzyką i było wypełnione tłumami ludzi.

Najmłodszy uczestnicy zabawy chętnie korzystali z zabaw integracyjnych z animatorami, brali udział w zawodach sportowych i puszczały ogromne bańki mydlane. Mogli także bezpłatnie poskakać na dmuchanych zamkach oraz skorzystać z gokartów. Atrakcją dla dorosłych natomiast było plenerowe gotowanie na dwóch wielkich patelniach w wykonaniu **Sylwii Białej** i **Mariusza Szweda** – kucharzy znanych z kulinarnych programów telewizyjnych „Hell's Kitchen” oraz „Master Chef”. Wspólnie przyrządzili oni dania, które wystarczyły na około tysiąc porcji, które następnie zostały rozdzielone wśród uczestników imprezy. W tym czasie przeprowadzili konkursy i warsztaty kulinarne dla publiczności oraz opowiadali o swoich przygodach związanych z występowaniem w telewizji.

Na scenie zaprezentowały się dzieci ze Szkół Tańca „Iskra” oraz „Omen”, a na macie przed sceną swoje umiejętności zaprezentowali zapaśnicy z klubu „Technik”. W namiocie Urzędu Miasta Świdwin rozdawano gadżety promocyjne, obok odbyły się pokazy ratownictwa medycznego, a każdy chętny

mógł sobie zrobić zdjęcie w fotobudce. Muzyczną oprawę zapewnił najpierw zespół „Remi-X”, wykonujący popularne przeboje, a następnie M. Jay, czyli toruński wokalista disco z dwiema tancerkami, który zabawiał publiczność hitami disco. Na zakończenie odbył się spektakularny „Fire Show”, czyli artystyczny pokaz tańca z ogniem z elementami sztuki teatralnej, tańca i żonglerki.

Imprezę zorganizowali Burmistrz Miasta Świdwin, Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno-Gospodarczych oraz Młodzieżowa Rada Miasta.

G.Sz.

OD STU LAT BRONIĄ POLSKIEGO NIEBA

Polskie lotnictwo istnieje tak długo, jak i niepodległa Polska – sto lat. Z tej okazji obchody Święta Lotnictwa były w Świdwinie wyjątkowo uroczyste. Polscy lotnicy świętują w rocznicę zwycięstwa Franciszka Żwirki i Stanisława Wigury w międzynarodowych zawodach w 1932 roku. W Świdwinie, który słynie z lotniczych tradycji, corocznie odbywają się z tej okazji uroczystości. Tegoroczne miały jednak szczególny charakter. W tym roku przypada 100. rocznica odzyskania przez Polskę niepodległości, a jednocześnie 100 lat istnienia polskiego lotnictwa. Obchody rozpoczęły się 31 sierpnia od uroczystej mszy św. w kościele garnizonowym, po której dokonano uroczystego otwarcia sali tradycji, a następnie posadzono pamiątkowy dąb. Uroczysty apel, który odbył się na Placu Lotników był okazją do przypomnienia dawnych zasług oraz dzisiejszych osiągnięć polskiego lotnictwa. Wyróżniającym się żołnierzom wręczono medale i złożono kwiaty pod pomnikiem. Po apelu wojskowa orkiestra poprowadziła defiladę pododdziałów ulicami miasta

na Plac Konstytucji 3 Maja. Na budynku Starostwa Powiatowego w Świdwinie odsłonięto tablicę upamiętniającą Marszałka Józefa Piłsudskiego oraz 100 lat odzyskania niepodległości przez Polskę. Na zakończenie odbył się festyn na podzameczu.

G.Sz.

ACH CO TO BYŁ ZA ŚLUB

KĄCIK POETYCKI

W toruńskim hotelu Copernicus odbyła się piękna uroczystość ślubna **Emili i Karola**. Wśród ponad 300 gości z całego świata byli m.in. były premier rządu RP **Waldemar Pawlak**, prezydent Employers of Poland dr **Andrzej Malinowski**, były wojewoda toruński **Bernard Kwiatkowski**, wiceprezes Fundacji Wspierania Współpracy Międzynarodowej **Halina Marszałek, Janina i Wiktor Sieradzey**. Imprezę uświetnił pokaz skoków ze spadochronem, popisy pilotów Aeroklubu Toruńskiego oraz pokazy sztucznych ogni. H.M.

Lotnicy

My, podniebni żeglarze
wśród piór na niebie zgubionych,
szukamy spełnienia marzeń
tych jeszcze niespełnionych.
Szukamy błękitu nieba
zasnutego przez chmury.
Nam wolności potrzeba,
ona jest tam – u góry.
Więc żelaznymi ptakami
lecimy, gdzie chęć nas poniesie.
Szybujemy ponad gwiazdami
tańczymy na nieba bezkresie.

Sandra Skrzypczak, Julia Bogusz, kl. 4b

Lot w obłokach

Leci samolot jak ptak na niebie,
a w nim pilot odważny.
Patrzy z góry...
i unosi się z obłokami.
Ten pilot to żołnierz,
który nie zaśnie,
póki nie dotrze do swojej bazy.

Alan Zając, kl. 3

Z inicjatywy gen. bryg. (R.) pil. dr. inż. **Ryszarda Hać** ukazał się już trzeci tomik wierszy *Obłoczki sercem malowane*, którego autorami są dzieci z całej Polski. Najmłodszy czytelnicy przygotowali także ilustracje do wszystkich utworów.

* * *

Ryszard Hać – dowódca 1. BLT w Świdwinie (2001–2004). W latach 2004–2007 był komendantem Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych w Dęblinie. W okresie od 10 lutego 2007 roku do 15 sierpnia 2007 roku był zastępcą Szefa Sztabu Sił Powietrznych. Od 15 sierpnia 2007 roku zajmował stanowisko szefa Wojsk Lotniczych – zastępcy szefa Szkolenia Sił Powietrznych.

fol. Mirek Wójtowicz

PRYMUSI ŚWIDWIŃSKIEJ „DWÓJKI”

Początek roku szkolnego 2018/2019 Redakcja „Echa Świdwina” pragnie rozpocząć przypomnieniem pięknej uroczystości nazwanej „Najlepsi z Najlepszych”, w trakcie której prymusi szkoły otrzymali nagrody w wielu kategoriach. Nagrody Burmistrza Miasta Świdwina otrzymali: **Bartosz Świś** (+ Nagrodę Dyrektora), **Aleksander Tomal** (+Nagrodę Dyrektora), **Paula Mączewska**, **Maria Kondracka** (+Nagrodę Rady Rodziców). Nagrody Dyrektora: **Oliwia Dombek**, **Zosia Lindobeja**, **Dominika Głasek**, **Adrianna Wiącek**. Nagrody Rady Rodziców: **Wiktor Solus**, **Konrad Pyra**, **Nadia Michalek**, **Julia Bartosiewicz-Dzik**, **Zuzanna Stępiak**, **Kacper Siudaj**. Nagrody Stowarzyszenia Przyjaciół Dwójki: **Szymon Kossobucki**, **Sebastian Pruss**, **Bartosz Fudalski**. Nagrody im. Mariana Marszałka, stypendia absolwenta świdwińskiej „Dwójki” dr. **Adama Marszałka**: **Julia Jankowska**, **Patryk Piórkowski**, **Wiktoria Wons**. Tytuł Prymusa Szkoły otrzymał **Aleksander Tomal**, który w imieniu wyróżnionych podziękował za dostrzeżenie ich wysiłku.

Wiesław Wiczorek

„ŚWIT” ŚWIDWIN BŁYSZCZY W SZCZECINKU PREZES U PREZESA

W dniu 11 sierpnia 2018 roku w Szczecinku odbyły się Mistrzostwa Szczecinka w Wyciskaniu Wielokrotnym Własnej Wagi Ciała. Znakomicie zaprezentowali się w tych zmaganiach zawodnicy „Świtu” Świdwin.

Jako pierwsza wystartowała **Julia Kobierecka**, która zdeklasowała rywalki uzyskując ciężarem połowy wagi ciała 25 kg 51 ruchów wyprzedzając drugą zawodniczkę o 7 powtórzeń i zdobywając pierwsze miejsce w kategorii open kobiet. Drugi zawodnik to **Zbigniew Hodowaniec** startujący w kategorii seniorów i weteranów, który znakomitym wynikiem 38 powtórzeń ciężarem 77,5 kg zajął pierwsze miejsce w kategorii. 80 kg, drugie w kategorii weteranów przegrywając z najlepszym w Polsce weteranem z Wrocławia o 2 powtórzenia i w ogólnej klasyfikacji open seniorów zajął trzecie miejsce.

G.Sz.

W warszawskiej siedzibie firmy Firm Eu odbyło się spotkanie kierującego nią prezesa **Tadeusza Rzepeckiego** z prezesem Marszałek Publishing Group dr. **Adamem Marszałkiem**. W spotkaniu uczestniczyli również dr **Jerzy Rychlik**, **Kinga Solowiej**, dr **Patrycja Spytek**, płk **Ryszard Maluta**,

reżyser **Grzegorz Mrówczyński** oraz dyrektor Teatru Polskiego Radia **Janusz Kukula**. K.S.

DIAMENTOWY JUBILEUSZ KS. PROFESORA MICHAŁA CZAJKOWSKIEGO

30 czerwca w Świdwinie, w parafii pw. św. Michała Archanioła, podczas uroczystej eucharystii o godz. 12.00, przeżyliśmy jubileusz 60-lecia kapłaństwa ks. profesora **Michała Czajkowskiego**. Urodzony w Chełmży (3 października 1934 r.) dzieciństwo i młodość spędził w Świdwinie. Studia rozpoczął w 1953 r. w Wyższym Metropolitalnym Seminarium Duchownym we Wrocławiu, studiował również na KUL-u, w Papieskim Instytucie Biblijnym i Papieskim Uniwersytecie św. Tomasza w Rzymie oraz w École Biblique et Archéologique Française w Jerozolimie. Prezbiter archidiecezji wrocławskiej (wyświęcony 15 czerwca 1958 r.), wybitny teolog, biblista, głęboko zaangażowany w działalność ekumeniczną, jeden z inicjatorów dialogu katolicko-żydowskiego w Polsce był współzałożycielem i współprzewodniczącym Polskiej Rady Chrześcijań i Żydów, zasiadał też w Komitecie Episkopatu Polski ds. Dialogu z Judaizmem i Międzynarodowej Radzie Oświęcimskiej, był także członkiem władz Międzynarodowej Rady Chrześcijań i Żydów. Osoby prowadzące dialog chrześcijańsko-żydowski w Polsce wiele zawdzięczają jego odważnej publicystyce i książkom: *Lud Przymierza, Co nas łączy? ABC relacji chrześcijańsko-żydowskich* czy *Nowy Testament a judaizm*. Niedawno ukazała się także książka ks. profesora zbierająca jego teksty dotyczące Żydów i relacji z judaizmem zatytułowana *Czy Żydzi mają diabła za ojca? Przyczynki do dialogu chrześcijańsko-żydowskiego*. Ks. profesor został w tym roku laureatem nagrody im. ks. Stanisława Musiała za 2017 rok, przyznawanej osobom zasłużonym dla dialogu chrześcijańsko- i polsko-żydowskiego.

Dostojny Jubilat podczas mszy świętej wspominał z rozrzewaniem swoją ministranturę, którą odbywał w naszym kościele parafialnym (był to wówczas jedyny funkcjonujący w Świdwinie kościół) i prymicje, w oddanym już wówczas do użytku, po zniszczeniach wojennych, kościele MB Nieustającej Pomocy. W homilii, nawiązując do mszy prymicyjnej, przypomniał słowa Ewangelii, które wówczas padły z ambony: „Panie odejść ode mnie, bom jest człowiek grzeszny” i przyznał, że dziś woła raczej razem z uczniami idącymi do Emaus: „Panie zostań ze mną, bo dzień mojego życia ma się ku wieczorowi”. Na zakończenie Eucharystii ks. proboszcz **Roman Tarniowy** odczytał listy gratulacyjne, które przysłali jubilatowi arcybiskup wrocławski **Józef Kupny** i prymas senior arcybiskup **Henryk Muszyński**. Życzenia dla jubilata nadesłał także starosta powiatu świdwińskiego **Mirosław Majka**. Powinnowania składali również członkowie wspólnoty parafialnej z dawnym burmistrzem **Franciszkiem Paszelem** na czele oraz inni goście. Co do wspomnianego przez księdza profesora wieczoru życia, to tak pogodnego i pełnego wdzięczności przeżywania tego okresu życia życzyć należy każdemu kapłanowi.

Ks. Rafał Figiel

Franciszek Paszel, były burmistrz.
Za jego kadencji jubilat został
Honorowym Obywatel Świdwina

Dr Maria Wiewiórska,
koleżanka szkolna

KITABIŚCI W WYDAWNICTWIE

Ważnym elementem V Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego były panele naukowe dotyczące problematyki kitabistycznej. Ich inspiratorami i organizatorami byli profesorowie **Joanna Kulwicka-Kamińska** oraz **Czesław Łapisz**. W czasie wizyty w Wydawnictwie Adam Marszałek z redaktor **Agatą Piedzewicz** zostały omówione zasady edycji referatów wygłoszonych na Kongresie. W wyniku przeprowadzonych rozmów ustalono, że w ramach serii Biblioteka Azji i Pacyfiku ukażą się dwa tomy poświęcone wspomnianej tematyce.

A.P.

SPOTKANIE W KATOWICACH

Na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach odbyło się robocze spotkanie zespołu kierowniczego czasopisma „The New Political Review”. Pełniący rolę gospodarze wybitny polski pedagog, dziekan Wydziału Pedagogiki i Psychologii US w Katowicach prof. zw. dr hab. **Stanisław Juszczyk** wraz z profesorami: **Štefanem Porubským**, dziekanem Wydziału Pedagogiki Uniwersytetu Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy oraz jego prodziekanami prof. **Beata Kosová** i prof. **Bronislavą Kasáčová**, a także kierownikiem Katedry Pedagogiki Specjalnej Uniwersytetu Ostrawskiego w Ostrawie doc. dr **Petrem Franiokiem** i prezesem Time Marszałek Group dr **Adamem Marszałkiem** omówili edycję przewidywanych na 2018 rok numerów. W związku z jubileuszem 15-lecia istnienia TNERA i jego wielkich osiągnięć, dr Adam Marszałek zaproponował zorganizowanie z tej okazji sesji naukowej, która odbędzie się w Toruniu w drugiej połowie listopada bieżącego roku. W spotkaniu oprócz redaktorów zaplanowano udział wielu współpracowników czasopisma, władz uczelni, na terenie których działa redakcja oraz dyplomatów.

A.P.

KONCERT CHÓRÓW POLONIJNYCH

Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” w Koszalinie od 1970 r. co trzy lata organizuje Festiwal Chórów Polonijnych. Na tę międzynarodową imprezę zjeżdżają się chóry z różnych stron świata, swoimi występami dokumentując polskie pochodzenie i przywiązanie do języka, kultury, wiary i obyczajów swych przodków. Zawsze też wybrane zespoły, głównie z Kresów, goszczą w Świdwinie.

W tym roku w dn. 18 lipca o godz. 17:00 na scenie Świdwińskiego Ośrodka Kultury zaprezentowały się chóry: Mieszany „Zgoda” z Brześcia (Białoruś) i Kameralny „Cantica Anima” z Baru (Ukraina), a towarzyszył im osobiście prof. **Przemysław Pałka** – dyrektor artystyczny Polonijnej Akademii Chóralnej. Imprezę tradycyjnie rozpoczęto hejnałem Świdwina i pieśnią „Marsz, marsz Polonia”. Niecodziennych gości w imieniu władz miasta, powiatu, gminy i wypełnionej po brzegi widowni powitali tradycyjnym „Szczęść Boże”, chlebem i solą prezesi Towarzystw Kresowych Lwowa Mieczysław Kostur i Wilna, **Anna Teresińska**. Dyrektor Świdwińskiego Ośrodka Kultury – **Bolesław Kurek** jako gospodarz obiektu witając brać artystyczną naszkicował lata spotkań z zespołami polonijnymi oraz wspominał o przyjaźni i miłej współpracy m.in. z chórem „Echo Lwowa”, którego ongiś był dyrygentem. Prowadząca **Barbara Radzikowska** przybliżyła słuchaczom osiągnięcia kulturalne obu chórów w ich ojczyźnie i Polsce. Dobór pieśni oscylował wokół tematyki patriotycznej i sakralnej („Kyrie”, „Nie opuszczaj nas”, „Cześć Polskiej Ziemi”, „Ojczyzno ma...”, „My Pierwsza Brygada”, „Nie lękajcie się”, „Kocham Cię Polsko”, „Bogurodzica”, „Niebios Królowo”). Urozmaiceniem było wykonanie w języku narodowym

(białoruskim i ukraińskim) dwóch piosenek ludowych. Na zakończenie koncertu oba chóry pod batutą prof. Przemysława Pałki wykonały hymn „Gaude Mater Polonia” i „Rotę”. Występy zespołów były przyjmowane przez widownię żywo, wielokrotnie klaskaniem włączano się do śpiewów, a owacją na stojąco z okrzykiem „bis” podziękowano za serdeczne spotkanie. Chóry zaprezentowały wysoki poziom artystyczny, a dyrygenci wielki profesjonalizm.

Wiceburmistrz Świdwina **Urszula Cieślińska** w imieniu swoim i gospodarza miasta – patrona tego koncertu – burmistrza **Jana Owsiaka** podziękowała zespołom oraz prof. Przemysławowi Pałce, a za przybycie i strawę duchową wręczyła wraz z dyrektorem Bolesławem Kurkiem na pamiątkę podziękowanie i ryciny zabytkami Świdwina. Podobne podziękowania wraz z prezentami wręczyła przewodnicząca Rady Powiatu **Danuta Malitowska**, Kierownik Gminnego Referatu OZS – **Sebastian Basiejko** i prezesi towarzystw kresowych. Prof. Przemysław Pałka odczytał podziękowanie dla burmistrza od **Piotra Zientarskiego**, senatora RP, prezesa Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” w Koszalinie za przyjęcie chórów. Otrzymali je też prezesi towarzystw kresowych.

Prezes Mieczysław Kostur w imieniu prezesa ZGTM LiKPW – **Andrzeja Kamińskiego** uhonorował prof. Przemysława Pałkę Złotą Odznaką „Zasłużony dla Towarzystwa Miłośników Lwowa”. Organizatorzy serdecznie dziękują burmistrzowi za patronat i wsparcie finansowe tej imprezy, a także Józefowi Walkowskiemu, TV Rega, Krystynie i Henrykowi Śliwom, pp. Piątkowskiemu, Dorocie Wojtanowskiej i pracownikom Zamku za wsparcie organizacyjne oraz wspólnocie świdwińskiej za liczne przybycie, żywością serdeczną reakcją na prezentację programu artystycznego przez chóry.

Swoją pobyt w Świdwinie chórzyci zakończyli uroczystą kolacją w restauracji „Zamkowa”, zapewniając że w swej pamięci na zawsze zachowają staropolską gościnność i serdeczność okazaną przez świdwinian.

Anna Teresińska, Mieczysław Kostur

CZYTAJĄ „ECHO ŚWIDWINA”

dr Stanisław Rakowicz,
Konsul Honorowy Peru

prof. Czesław Niedzielski,
Toruń

dr Bogdan Lewandowski,
poseł III i IV kadencji

dr Andrzej Kurek,
założyciel krakowskiej „Kuznicy”

red. Zefiryn Jędrzyński,
dziennikarz, publicysta

WSPÓLNIE PRZEŻYLI 55 LAT WSPOMNIENIA DYPLOMATY

Małżeństwo, któremu jest dane doczekać 55 rocznicy ślubu to rzadkość. Taki niezwykły jubileusz świętowali państwo **Krystyna i Stanisław Pastok**. Uroczystość z tej okazji odbyła się 28 lipca w świdwińskim Urzędzie Stanu Cywilnego.

Małżonkowie świętowali w gronie najbliższej rodziny. Odnowili słowa przysięgi i odebrali medal Za Długoletnie Pożycie Małżeńskie przyznawany przez Prezydenta RP. Wręczył go wraz z legitymacjami z podpisem prezydenta burmistrz miasta

Jan Owsiak, który złożył jubilatom życzenia przeżycia wielu kolejnych, szczęśliwych lat. Wpisali się również do pamiątkowej księgi USC. Pan Stanisław urodził się w 1939 roku w miejscowości Przygodzice, a jego o dwa lata młodsza żona Krystyna pochodzi z miejscowości Marcikańce. Poznali się na początku 1962 roku w Kołobrzegu. 19 marca 1963 roku zawarli związek małżeński w Urzędzie Stanu Cywilnego w Świdwinie. Z tym miastem związali całe swoje dojrzałe życie. Pani Krystyna pracowała w Spółdzielni Krawieckiej „Zgoda”, a pan Stanisław w Państwowym Ośrodku Maszynowym. Dziś oboje są na emeryturze. Mają dwójkę dzieci – córkę **Dorotę** i syna **Pawła** oraz 3 wnuków.

G.Sz.

Z propozycją wydania książki zatytułowanej *Promując Polskę. Z politechniki do dyplomacji* przybył do Wydawnictwa dr **Adam Zaborowski**, który przez wiele lat był czynnym dyplomatą, a od początku XXI wieku zajmuje się promocją Polski poza granicami kraju. W rozmowie z dyrektorką **Iwoną Nadolską-Bartosiak** oraz redaktorką **Agatą Piedziewicz** omówił warunki wydania swojej książki.

A.P.

POLSCY LOTNICY

Nakładem Wydawnictwa Adam Marszałek ukazuje się wiele publikacji poświęconych tematyce wojska i obronności. Szczególnym sentymentem darzone są te pozycje, które związane są z lotnictwem. Jak łatwo się domyślić przyczyną tego jest fakt, że Świdwin „od zawsze” był miastem lotniczym. Generał **Tadeusz Zemula** jest autorem książki *Życie w cieniu skrzydeł*. To ponad pięciuset stronicowe dzieło dedykowane jest asowi polskiego lotnictwa – mjr. pil. **Karolowi Pniakowi VM**, dowódcy 308. Krakowskiego Dywizjonu Myśliwskiego Polskich Sił Powietrznych na Zachodzie. Bogato ilustrowane dzieło zawiera fotografie, fotokopie dokumentów oraz listów. Książka jest napisana od serca, a choć nie ma charakteru *stricte* naukowego, stanowi ważny przyczynek do historii lotnictwa polskiego.

A.P.

STAŚKIEWICZ O TORUNIU, TORUNIANACH I NIE TYLKO

Wydawnictwo Adam Marszałek z inicjatywy **Michała Staśkiewicza**, znanego i cenionego animatora kultury w Toruniu, rozpoczęło wydawanie nowej serii „Biblioteka 800-lecia Torunia”. Głównym założeniem cyklu jest przedstawienie w autorskich monografiach ważnych postaci historycznych i wydarzeń z najnowszej historii miasta. Pierwszym tomem, który wychodzi pod szyldem serii jest książka autorstwa jej inicjatora pt. *Spotkajmy się... (Wspomnienia zyciorysty – 1985–2015)*. To osobisty i subiektywny przegląd wydarzeń, przeżyć i doznań w „mieście, które porusza” – w myśl obecnego hasła promującego Toruń. To

również zbiór opinii (nie zawsze pozytywne) o najważniejszych postaciach toruńskiej kultury, polityki sportu i nauki, takich jak: Michał Zaleski, Zbigniew Fiderewicz, Jerzy Wieczorek, Jan Wyrowiński, Benon Frąckowiak, Witold Kurecki, Leszek Szyszkowski, Henryk Boś, Magda Cynk-Mikołajewska, Henryk Giza, Mariusz Lubomski, Zefiryn Jędrzyński, Marek Żydowicz, Kazimierz Bryndał, prof. Artur Hutnikiewicz i wielu innych. Na taką książkę długo czekaliśmy!

Sz.G.

Świetny pomysł uruchomienia serii „Biblioteka 800-lecia Torunia” otwiera książka jej znakomitego inicjatora. Mamy tu zachętę do sprzęgnięcia historii tego niezwykłego miasta z losami biograficznymi osób. [...]

Toruń zasługuje na taki obraz miasta pogranicza kulturowego przez opowieść jego niezwykłego mieszkańca, przyjaciela Getyngi, obywatela świata.

Lech Witkowski

Michał E. Staśkiewicz

Spotkajmy się z...

Wspomnienia zyciorysty
1985–2015

adam marszałek

Michał E. Staśkiewicz, *Spotkajmy się z...
Wspomnienia zyciorysty 1985–2015*,
Wydawnictwo Adam Marszałek,
Toruń 2018, ss. 104.

TADEUSZ ZEMULA

Życie w cieniu skrzydeł

adam marszałek

Tadeusz Zemula, *Życie w cieniu skrzydeł*,
Wydawnictwo Adam Marszałek,
Toruń 2018, ss. 522.

Z historii miasta i ziemi świdwińskiej

ŚWIDWIŃSKIE ŻYCIORYSY

Ważna jest radość, bowiem smutek i nuda przytłaczają i mrożą duszę. Cnota łączy się z przyjemnością, wysilek z radością.

ks. Michał Polulak do seminarzystów

ks. Michał Polulak

Przy grocie, koniec lat 40.

W czerwcu 1948 roku mariacką parafię – po proboszczu Józefie Kępcie – obejmuje ks. mgr Michał Polulak. Postać nietuzinkowa, o równie bogatym życiorysie, co poprzednik.

Zapamiętałem go jako rygorystycznego i nieprzystępnego. Przygotowywał mnie do pierwszej spowiedzi i Komunii Świętej. Później zostałem ministrantem, po uprzedniej aspiranturze i wykuciu na pamięć arcytrudnej dla małolata łacińskiej ministrantury. Pamiętam ją do dzisiaj.

Na plebanii mieszka z rodzicami i bratanicą Marysią, córką brata zamordowanego w marcu 1944 roku przez ukraińskich nacjonalistów. Marysia była przyjaciółką moich sióstr, a brat Jurek się w niej podkochiwał. Pamiętam ją doskonale, była częstym gościem w naszym domu.

Przed kaplicą, koniec lat 40.
W pierwszym rzędzie, pierwszy z lewej śp. Zygmunt Sajewski.

Urodził się 13 marca 1913 roku w Wierzbowcu (województwo tarnopolskie). Był człowiekiem solidnie wykształconym, absolwentem seminarium duchownego oraz Uniwersytetu im. Jana Kazimierza we Lwowie. Święcenia kapłańskie z rąk arcybiskupa Bolesława Twardowskiego otrzymał 18 kwietnia 1939 roku.

W miejscowości, w której był wikarym, prowadził pogrzeb. W pewnej chwili podszedł do niego miejscowy Ukrainiec i ostrzegł, że nacjonałiści chcą go zamordować i musi natychmiast uciekać. To wydarzenie mocno zaważyło na jego losie. Tak jak stał, w sutannie i komży, opuścił kondukt i ukrywał się aż do czasu przedostania się na Ziemię Odzyskaną.

Zdjęcie pierwszokomunijne, początek lat 50. Jestem na samej górze, w środku (z loczkiem).

Mój brat Michał był pod wrażeniem jego otwartości na innych i jego żywej inteligencji. Miłośnik sztuki, wysmakowany esteta, posługujący się nienagannym francuskim. Był proboszczem jego lat seminaryjnych i prymicji. Nigdy nie usłyszał z jego ust wypowiedzi antyukraińskich. Podczas wakacji polecił młodemu klerykowi Michałowi przygotowanie dzieci ukraińskich w Nielepie do spowiedzi i Komunii Świętej. Już po pierwszej katechezie matki ukraińskie zażądały, aby ich dzieci uczyły się pacierza po ukraińsku. Poratował i wyedukował go nasz Ojciec, który pacierz znał w obu językach – jego mama, a nasza babcia, była Ukrainką. Ks. Michał Polulak był purystą w posługiwaniu się językiem polskim. „Często – wspomina Michał – zwracał uwagę na moje błędy językowe w wymowie i akcentowaniu”. Jako starszy ministrant, a później kleryk chodził z proboszczem po kołędzie. Jednym z jego obowiązków było wpisywanie do specjalnej kartoteki danych rodzin i osób odwiedzanych. Zawsze się dziwił, gdy ktoś podawał nazwisko, np. Halicki, a Michał się dopytywał: „h” czy „ch”. „To Ty nie słyszysz, jakie »ha«”. Dla człowieka z solidnym przedwojennym wykształceniem, do tego ze Wschodu, było to niezrozumiałe.

Marysia Polulak z moją siostrą Krystyną (w czapce licealistki) i ja z bratem Andrzejem.

To bratu opowiedział niezwykle historię ostatniego pastora, a raczej pastorowej Luederwald, która dzięki odśpiewaniu Psalmu i grze na fortepianie uratowała rodzinę przed rozstrzelaniem. Oczarowany grą i śpiewem czerwonoarmista odstąpił od zamiaru. Potwierdzenie tej historii znalazłem po latach we wspomnieniach pastora Luederwalda, które opublikowałem w „Zwiastunie” w styczniu 2016 roku (*Bóg był z nami – wspomnienia pastora z mariackiej świątyni*).

Starał się o dobrego organistę. Pierwszym był pan Maj, później pan Józef Wołyniec – andersowiec, zawsze w berecie noszonym z fasonem, początkowo i w mundurze. Kościelnym był pan Konstanty Boradyn – dla nas, ministrantów, bardzo surowy, trzymał dyscyplinę, ale zapamiętałem go jako człowieka o wielkim sercu. Będąc robotnikiem przymusowym, był w Dreźnie podczas tragicznych nalotów aliantów w lutym 1945 roku. Dzielił los innych robotników. On przeżył. Gdy byliśmy starsi, to czasami nam o tym opowiadał.

Proboszcz ukończył odbudowę kościoła i dbał o jego wystrój. Ze zburzonej kołobrzesckiej katedry przywiózł piękny zabytkowy żyrandol (został jej zwrócony po odbudowie). Pomagali wszyscy miejscowi rzemieślnicy i budowlancy. Kierownik tartaku, pan Aleksander Stachyra, dostarczał potrzebne drewno, za co zapłacił później utratą stanowiska, gdy zaostrzyły się stosunki państwem i Kościołem. Budowana była wieżyczka sygnaturki, nowość na tej powielickiej świątyni, dzieło świdwińskich rzemieślników – pana Żebryka (cieśli) i pana Gacha (blacharza). Umieszczono w niej dzwon zapewne cementar-

Pielgrzymka świdwińskich parafian do Częstochowy.

Na dole, po prawej z bratem Andrzejem.

Wyżej ks. Polulak z bratem Michałem.

Jest też moja mama i wielu sąsiadów.

Pierwsza połowa lat 50.

ny, bo tylko one nie podlegały konfiskacie w czasie wojny. Niewielki, odlany z jakiegoś szlachetnego materiału zdobyła inskrypcja: VIVOS VOCO, MORTUUS PLANGO (żywych wzywam, zmarłych oplakuję). Na spodzie kielicha widniały nazwiska fundatorów.

U proboszcza Polulaka terminowało wielu wikarych, z tych których udało mi się ustalić byli to księża: Stanisław Kostka, Stanisław Pecnik, Kowalski, Adolf Lipiec i Leopold Donocik. Dwóm ostatnim, których znałem dobrze, po-

święcę odrębny tekst. Byli to kapłani o przebogatych życiorysach. Ks. Leopold to Ślązak, żołnierz Wehrmachtu i jeńiec sowiecki. Ks. Adolf to późniejszy misjonarz w Brazylii.

Przed objęciem świdwińskiej parafii ks. Michał Polulak, po „eksmitowaniu” pod koniec 1945 roku na Ziemię Zachodnie, zamieszkiwał w Brójcach Lubuskich. 1 kwietnia 1946 roku został proboszczem miejscowej parafii. Po kilku miesiącach, w tym samym roku, Administrator Apostolski mianował ks. Polulaka dyrektorem Niższego Seminarium Duchownego w Gorzowie Wielkopolskim. Po odwołaniu w 1948 roku był krótko administratorem parafii w lubuskim Santoku, z siedzibą w Gralewie.

W listopadzie 1958 roku opuścił Świdwin i objął parafię i dekanat w Myśliborzu. Brat Michał wspomina: „Utrzymywaliśmy kontakty, gdy był jeszcze proboszczem w Myśliborzu. Publicznie chwalił go jego biskup Pluta, że wprowadził jako pierwszy modlitewniki dla wiernych, co powodowało aktywny udział wiernych w mszy świętej. W Myśliborzu porzucił duszpasterstwo, pracował w zawodzie świeckim. Utrzyma-

wał kontakty z kolegami z czasów seminaryjnych, zwłaszcza z ówczesnym kanclerzem kurii biskupiej zielonogórsko-gorzowskiej ks. infułatem Mieczysławem Marszałikiem, który księdza Polulaka przed śmiercią wypowiedział i pojechał z Kościołem. Ks. infułat osobiście mi o tym opowiedział”. Ks. Michał zmarł i został pochowany w Poznaniu w 2001 roku.

Odwiedzając naszą mariacką świątynię, warto pamiętać o tych, którzy przywrócili ją do życia, którym zawdzięczamy jej gotyckie piękno – budowniczych i kapłanów, wielu naszych ojców i dziadków, pamiętajmy o ks. Michale Polulaku, który kontynuował i dokończył to wspaniałe dzieło.

Zbigniew Czajkowski

Zbigniew Czajkowski –

świdwiniąnin, emerytowany strażak, autor wielu tekstów o przed- i powojennej historii miasta publikowanych w miejscowej prasie. Uhonorowany przez Ambasadę Izraela i Żydowski Instytut Historyczny dyplomem za ratowanie zabytków kultury żydowskiej oraz Medalionem Rudolfa Virchowa. Inicjator budowy lapidarium na cmentarzu poewangelickim upamiętniającego przedwojennych mieszkańców miasta.

SEMINARIUM W OSIEKU SPŁAWIKOWIE WĘDKOWANIE W ZALEWIE SIDŁOWO

W letniej rezydencji konsula honorowego Peru w Toruniu dr. **Stanisława Rakowicza** odbyło się seminarium poświęcone ocenie dorobku Polski Ludowej. Oprócz gospodarza w dyskusji uczestniczyli: były dziekan Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika prof. **Czesław Niedzielski**, poseł na Sejm III i IV kadencji dr **Bogdan Lewandowski**, prezes Marszałek Publishing Group dr **Adam Marszałek**, współzałożyciel, a następnie wieloletni szef krakowskiej „Kuźnicy” dr **Andrzej Kure** oraz znakomity dziennikarz i publicysta, były redaktor naczelny toruńskich „Nowości” **Zefiryn Jędrzyński**. Zdaniem dr. Rakowicza najważniejsze i historycznie najtrwalsze osiągnięcie Polski Ludowej to ustalenie nowych granic terytorium państwowego.

Uczestnicy dyskusji podkreślali, różniąc się czasami w ocenie wagi znaczenia spraw, iż do trwałych osiągnięć Polski Ludowej, które zmieniły w zasadniczy sposób Polskę należy zaliczyć: odbudowę Warszawy, zagospodarowanie Ziemi Odzyskanych, reformę rolną, upowszechnienie bezpłatnej oświaty oraz uprzemysłowienie Polski.

W Zalewie Sidłowo odbyły się II Ogólnopolskie Towarzystwo Zawody Spławikowe dla Dzieci Niepełnosprawnych organizowane przez adeptów Świdwińskiej Szkołki Ekologiczno-Wędkarskiej w ramach ryboterapii. Honorowy patronat nad zawodami objął Starosta Powiatu Świdwińskiego **Mirosław Majka**, Burmistrz Miasta Świdwina **Jan Owsiak**, Wójt Gminy Sławoborze **Marcin Książek**, Wójt Gminy Świdwin **Kazimierz Lechocki**. Patronat medialny po raz kolejny zapewniła nam Redakcja „Wiadomości Wędkarskich” w osobie **Józefa Wróblewskiego** oraz Wędkarze Bez Barrier w osobie **Norberta Stolarczyka**. Wysoka temperatura i palące słońce dało się we znaki chyba wszystkim. Na szczęście rybom to nie bardzo przeszkadzało i co chwila można było zauważyć jak kolejne rybki trafiały do siatek ku zadowoleniu wszystkich zawodników. Medale ufundowane przez Radę ds. Młodzieży Zarządu Głównego PZW w Warszawie wręczał członek Prezydium ZG w Warszawie **Grzegorz Rogalewicz**. Puchary ufundowane przez Burmistrza Miasta Świdwina Jana Owsiaaka wręczał Wójt Gminy Sławoborze Marcin Książek, a dyplomy Super Zawodnika ufundowane przez adeptów szkoły wręczał radny powiatu oraz członek Zarządu Powiatu Łobeskiego **Andrzej Gradus**. Piotr Klimczak

WSPANIAŁE TOURNÉE CHÓRU FRISCHE BRISCHE

Na tygodniowe tournée przybył do Polski znakomity chór szantowy „Frische Brische” z Hanoweru. Niemieccy artyści odwiedzili Toruń, Mikołajki, Kołobrzeg i Gdańsk dając w sumie pięć koncertów. Kierownictwo muzyczne sprawowała **Radmira Grüne**. W składzie chóru znaleźli się również państwo **Zofia i Jan Groboszowie**.

K.G.

ZUZANNA I MARIANNA W ROTHENBURGU PROFESOROWIE I REDAKTORKA

W czasie tegorocznych wakacji **Zuzanna i Marianna** odpoczywały na Wyspach Kanaryjskich, w Niemczech i we Francji. Stałym punktem ich programu były odwiedziny w galeriach i muzeach. Zwiedziły też wiele miejscowości. Szczególne wrażenie robiły na nich i towarzyszącej im babci **Halinie** centra starych miast, takich jak leżące w Bawarii miasto Rothenburg ob der Tauber.

A.M.

Przebywający w Wydawnictwie profesoria **Henryk Nowicki** i **Jerzy Kornaś** omówili z redaktor **Agatą Piedzewicz** proces wydawniczy książek, które w najbliższych dniach ukażą się pod ich redakcją. Pierwszy z nich jest współredaktorem razem z **Pawłem Nowickim** i **Krzysztofem Kucharskim** pracy zatytułowanej *Państwo a gospodarka. Interes publiczny w prawie gospodarczym*. Drugi zaś wraz z prof. **Robertem Jakimowiczem** przygotował do wydania monografię zatytułowaną *Systemy polityczne wybranych krajów Europy i Azji*.

A.P.

ECHO
Świdwina

Wydawnictwo Adam Marszałek, ul. Lubicka 44, 87-100 Toruń, tel. 56 660 81 60, 56 664 22 35
fax: 56 648 50 70, e-mail: iwona@marszalek.com.pl, www.marszalek.com.pl, www.marszalek.com.pl/echoswidwina/
Adres Redakcji: „Echo Świdwina”, ul. 3 Marca 25, 78-300 Świdwin, tel. 512 325 892
Druk: Drukarnia, ul. Warszawska 52, 87-148 Łysomice, tel. 56 659 98 96

Redaguje kolegium w składzie: Elżbieta Wielgosz (redaktor naczelna), Iwona Nadolska-Bartosiak (z-ca redaktor naczelnej), Agata Piedzewicz (redaktor prowadząca), Krzysztof Galus (redakcja techniczna), Szymon Gumienik, Paweł Jaroniak, Agata Kwiatkowska, Joanna Marszałek-Kawa, Kinga Sołowiej, Grzegorz Szczepański, Patryk Wawrzyński

wydawnictwo
adam
marszałek